

плануванні та аналізі; – виявлення носіїв витрат та регулювання витрато утворюючих факторів; – моніторинг відхилень витрат від заданих значень, контроль витрат. На основі вищевикладеного можна зробити наступний висновок, що контролінг витрат є необхідним інструментом, який дозволяє підвищити якість та оперативність фінансових рішень, що приймаються на підприємстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Терещенко О.О. Фінансовий контролінг: навч. посіб. / О.О. Терещенко, Н.Д. Бабяк; - К.: КНЕУ, 2013. - 407 с.
2. Одінцова Т.М. Функціональні особливості контролінгу та проблеми його інституціоналізації // Фінанси, облік і аудит. - Випуск 1 (21). - 2013. - С. 276- 286.
3. Пич Г., Шерм Э. Уточнение содержания контроллинга как функции управления и его поддержки // Проблемы теории и практики управления. — 2001. — № 3. — С. 102—107. [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.masters.donntu.edu.ua/2009/fem/dorohov/library/article4.htm>.

**Логус Богдан Ярославович, студент 4 курсу,
Свірський Володимир Степанович, к.е.н., доцент,
доцент кафедри міжнародної економіки,
маркетингу і менеджменту**

РЕАЛІЗАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ІНСТРУМЕНТІВ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Валютні обмеження – сукупність регулятивних заходів, які передбачають встановлення законодавчих або нормативних правил щодо заборони, лімітування і регламентації операцій резидентів і нерезидентів з валютними цінностями. Вперше валютні обмеження було введено під час першої світової війни, але широкого застосування вони набули у 1929-1933 роках. Під час Другої світової війни та після її завершення до 50-х років ХХ століття майже всі країни запровадили валютні обмеження, за винятком Сполучених Штатів Америки та Швейцарії. Винятком також були валютні зони Великої Британії та Франції, у межах яких валютних обмежень не існувало [1].

В Україні валютні обмеження як інструмент валютного регулювання почали використовуватись з моменту набрання чинності Декрету КМУ «Про систему валютного регулювання та валютного контролю» (1993). Основна мета цього інструменту полягала у регулюванні попиту та пропозиції на внутрішньому валютному ринку в умовах значного посилення дії дестабілізуючих факторів в економіці та перекритті каналів впливу капіталу з країни [2, с. 180].

Одним із найсуттєвіших джерел забезпечення стабільності в країні є стан платіжного балансу. Функціонально платіжний баланс відіграє роль макроекономічної моделі, яка систематично відображає економічні операції, здійснені між національною економікою та економіками інших країн світу. Проблема врівноваження платіжного балансу може однаково стосуватись як розвинутих країн так і країн, що розвиваються [3, с. 89].

До основних методів регулювання платіжного балансу відносять: валютні, кредитні, фінансові та адміністративні.

1. Валютні методи регулювання платіжного балансу базуються на використанні елементів валютної системи та орієнтовані на встановлення рівноважних валютних курсів і використання динаміки їх зміни для коректування платіжного балансу. Основними елементами валютної системи є валютний режим та механізм валютного регулювання.

Валютне регулювання полягає у застосуванні сукупності форм і методів організації грошових потоків як в іноземній, так і в національній валюті при проведенні зовнішньоекономічних операцій з метою запобігання відпливу капіталу і зміцнення вітчизняного платіжного балансу, збереження стабільної динаміки валютного курсу.

2. Кредитні методи регулювання платіжного балансу застосовуються в грошово-кредитній політиці держави та включають контроль за обсягом грошової емісії, а також зміну процентних ставок та ставок рефінансування. Фінансові методи регулювання платіжного балансу спрямовані на встановлення контролю над обсягом експорту та імпорту товарів та послуг за допомогою інструментів фінансової політики. Для зменшення дефіциту платіжного балансу використовуються бюджетні субсидії експортерам, протекціоністське підвищення імпортних мит, скасування податку з відсотків, виплачуваних іноземним власникам цінних паперів, важелі грошово-кредитної політики.

4. Адміністративні інструменти передбачають регулювання національного митно-тарифного законодавства. Митні тарифи можуть серйозно обмежувати вільний рух товарів між країнами. Тому їх зниження є необхідною умовою для вільного переміщення товарів між країнами в залежності від сформованих рівнів цін та стихійного вирівнювання ринкової кон'юнктури. Митно-тарифне регулювання, як метод протекціоністської політики, починаючи з 90-х років, втрачає свою роль у більшості країн світу [4].

Найбільш дієвими інструментами, що застосовувались НБУ для вирівнювання стану платіжного балансу є вимоги до обов'язкового продажу частини надходжень в іноземній валюті на користь резидентів України – суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності й зміна строків проведення розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів. У період нестабільної економічної ситуації на валютному ринку проведення розрахунків між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності потребує жорсткішого контролю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. *Валютне регулювання та контроль [Текст] : навч. посіб. / О. В. Боришкевич [та ін.] ; заг. ред. О. В. Боришкевич ; Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний ун-т ім. Vadима Гетьмана". - К. : КНЕУ, 2008. - 400 с. - Бібліогр.: с. 393-396. - ISBN 978-966-483-051-2*
2. *Береславська О. І. Валютна політика України: теорія та практика: монографія / О.І. Береславська ; Держ. податк. адмін. України [та ін.]. - Ірпінь : Нац. ун-т ДПС України, 2010. - 330 с.*
3. *Булкот О.В. Эффективность управления золотовалютными резервами Украины как одна из детерминант экономического роста // Формирование рыночных отношений в Украине № 4/2010.*